
Paste sa,
ovečky...

PL-SK

Interreg

Poľsko-Slovensko

Európsky fond regionálneho rozvoja

EURÓPSKA ÚNIA

TRASA VALAŠSKEJ KULTÚRY

SZLAK KULTURY WOŁOSKIEJ

Projekt č. PLSK.01.01.00-18-0068/16 „Trasa valašskej kultúry“ je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko–Slovensko 2014–2020.

PROCARPATHIA

fénix

PODKARPACKIE przestrzeń otwarta

RRA SVIDNÍK REGIONÁLNA ROZVOJOVÁ AGENTÚRA

MAŁOPOLSKA

DELTA PARTNER STOWARZYSZENIE WSPIERANIA INICJATYW GOSPODARCZYCH

Związek Podhalan w Polsce

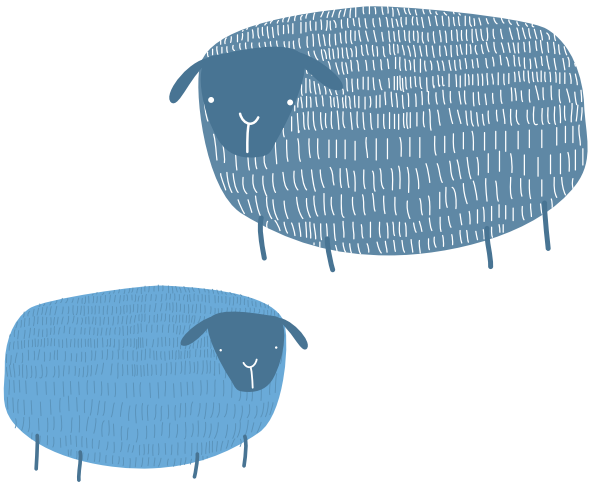
OBEC ORAVSKÁ POLHORA

OBEC MALATINÁ

OBEC ZÁZRIVÁ

Na návšteve...

U starkých

Majka a Valaška

Volám sa Majka a dnes je môj veľký deň. Konečne využijem náš velikánsky kufor. Ani neviem ako, ale tieto Vianoce sa ocitol pod vianočným stromčekom.

Bol to ten najkrajší darček. Nie je to obyčajný kufor, ale rozprávkový. Celý je pokreslený ovečkami. Tá hore je veľmi zvedavá. Malá, s čiernou hlávkou, vytŕčajúcimi rožkami a krátkymi uškami. Na prvý pohľad vyzerá neupravená. Vlnu má hrubú, ale krásne tmavé nožičky z nej robia dokonalú dámu. Dala som jej aj meno. Volá sa Valaška. Je to najkrajšia ovečka na svete. Už sme sa skamarátili. Vždy, keď ju pohladkám, žmurkne na mňa a začneme sa rozprávať.

Šuškanda s Valaškou

Majka: „Dobré ráno, Valaška! Dnes sa vyberieme na našu prvú cestu.“

Valaška: „Jupiii! Snívalo sa mi, že si ma vzala do ovčej školy. Na školskom dvore bolo veľa trávy a veľa, veľa ovečiek. Mali rôzne mená a ani jedna sa nepodobala na mňa.

Majka: „Určite si bola najkrajšia. Veď žiadna ovečka nemá také krásne sfarbenie ako ty.“

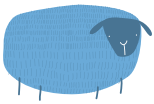
Valaška: „Boli také krásne, milé a postupne sme sa zoznámili.

Prvá sa mi do cesty priplietla ovečka so zvláštnym menom Suffolk. Má krásne čierne nožičky . Je to rodená herečka. Pochválila sa mi, že si zahrala aj vo filme.

Ovečka Cigája sa hneď pochválila svojim rodokmeňom. Prapra rodičia pochádzajú z Bulharska a Rumunska, a jej bratranci sa pasú na lúkach v okolí Banskej Bystrice, Zvolena, Krupiny, Bardejova, Martina. Pochválila sa, že sú to otužilci a nevadí im zima, dážď, ba ani sneh“

Majka: „Dážď predsa neprekáža ani nám. Zbalím si kufor a hurá na výlet!“

Úloha

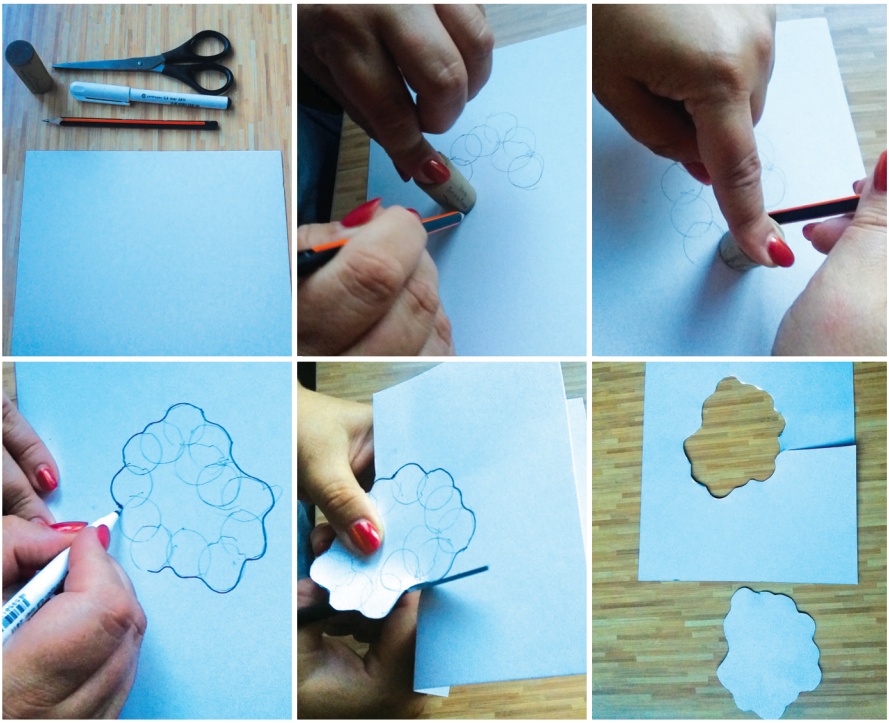
Ovečka Suffolk sa Valaške veľmi páčila. Veď si vo filme zahrala rolu ovečky Shaun. Nakresli si ovečku Shaun podľa svojich predstáv. Trochu ti pomôžeme.

Základné telo ovečky

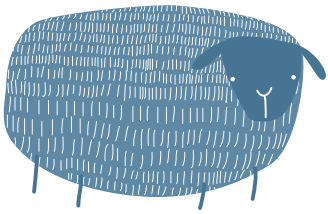
Potrebujeme: nožnice, ceruzku, vrchnák od malinovky alebo korkový štupeľ, výkres.

Postup práce: Okrúhly predmet kladieme na papier vedľa seba a obkresľujeme ho tak, aby vznikol tvar obláčika. Obláčik vystrihneme.

Základnú šablónku tela ovečky používame pri ďalších výtvoroch ako šablónu.

Úloha

Určite sa Ti zapáči aj baranček z vlny

Baranček z vlny

Potrebujeme: papier biely A4, papier farebný A4, fixku, ceruzku, ozdobné nožnice, vlnu, lepidlo.

Postup práce: Telo barana si vystrihneme v tvare vajíčka, jeho okraje obstriháme zúbkovými nožnicami, obmotáme v rôznych smeroch vlnou. Takto omotané vajíčko prilepíme na farebný papier A4. Ruky, nohy, papuľku a oči dokreslíme fixkou. Tak isto aj kvetiny okolo baranceka.

Balíme sa

Rozprávkový kufor zaplním raz dva. Idem predsa k starkému do Dlhého nad Cirochou. Starký pracuje na farme a tam je ovečiek a kozičiek až až. Ale pekne po poriadku.

Aby kufor nezostal prázdny, zbalím si oblečenie. Hlavne také, aby som mohla behať vonku a so starkým navštíviť farmu. Nesmiem zabudnúť ani na svoje poklady. Vezmem si malý zvonček. Na škatuľke je napísané „spiežovec". Určite sa bude páčiť niektorej z ovečiek. Priviažem jej ho na krk, aby sa nestratila. Bude vydávať krásny zvuk a ešte ju bude aj zdobiť. Dala by som ho Valaške, ale nedá sa. Určite jej nejaký nakreslím, aby bola aj ona krásna a vyzerala skutočne.

Od starkého som vlani dostala píšťalu. Vraj skutočný pastierik sa bez nej ani nepohne a ja chcem byť skutočnou pastierkou.

V kufríku nesmú chýbať ani farbičky, nožnice, lepidlo, kúsky vlny a kartónu. Čo ak bude pršať?

Kufor mám zbalený, všetko je pripravené. Mám ešte trochu času tak sa porozprávam s Valaškou.

Šuškanda s Valaškou

Valaška: „Už som myslela, že si pri tom balení na mňa zabudla. Tak trochu mi bolo smutno."

Majka: „Ja som predsa na Teba celý čas myslela. Vymýšľala som, akú básničku Ťa naučím a aký spiežovec Ti nakreslím."

Valaška: „Na farme v Dlhom nosia ovečky najkrajšie zvončeky. Poriadne si ich popozeraj a ten najkrajší mi namaľuješ".

Majka: „To si píš!"

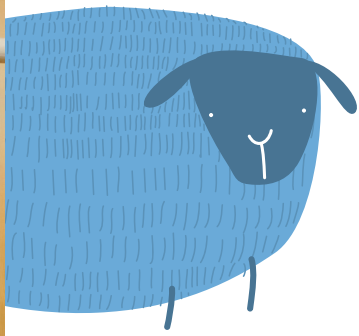
Valaška: „Nepáči sa mi, že ľudia volajú zvonec všetko, čo zvoní. Zvonec je

predsa z plechu a môže mať akýkoľvek tvar. Spiežovec, (liatovec alebo spieža) je liaty zvonec. Jeho výroba je veľmi drahá. Ide tam anglický cín. Vieš o tom, že najväčšími odborníkmi na zvony, ktorých uznávali aj bačovia a pastieri, boli v Kečkeméte, kde vyrábali zvony Rusíni? Tí robili aj spiežovce v tvare hrušky. Volali ich kečkemétky."

Úloha

a) Pomôž Majke nakresliť najkrajší spiežovec pre Valašku. Určite si na fotografii nájdeš ten, ktorý sa ti najviac páči. Valaška bude mať veľkú radosť.

b) Majka si svoje poklady zbalila do kufra. Ty si na svoje poklady vyrob vrecúško. Najkrajšie bude to s Valaškou.

Ovečka – vrecúško na „poklady"

Potrebujeme: papier A4, kúsok farebného papiera, papierové vrecúško, nožnice, vlna, lepidlo, fixka.

Postup práce: Na farebný papier nakreslíme kopýtka, hlavu ovečky a vystrihneme ich. Kopýtka podlepíme vlnou tak, aby sme ich mohli nalepiť na pripravené vrecúško, do ktorého si vložíme usušené bylinky. Na vrch vrecúška nalepíme hlavičku ovečky.

Cestujeme

Pred chvíľkou telefonoval starký. Vraj v Dlhom nad Cirochou je všetko hore nohami. Nevedia sa nás dočkať. Pes Zahraj breše ako divý, behá k bráničke a späť, ako by chcel oznámiť: „... už príde, už príde...“. Starká pečie buchty, melie mak a orechy. Z komory vybrala ten najchutnejší slivkový lekvár aby som si vraj pochutila. Starký kdesi vyhrabal starý budík, aby sme skoro ráno mohli vstať a aby sme nič nezmeškali.

Ocko je zaneprázdnený a tak spolu s mamičkou berieme kufor a cupitáme na zastávku. Električka nás priviezla na vlakovú stanicu. Je tu veľa ľudí, prechádzajú sa, hľadajú nástupištia, pozerajú na tabuľu s odchodom a príchodom vlakov a počúvajú, čo hovoria v rozhlase. Nemyslela som si, že na železničnej stanici bude tak rušno.

Konečne prišiel náš vlak. Sadli sme si do vlaku. Náš vozeň je pekný, čistý. Poprosila som mamičku, aby kufor umiestnila tak, aby Valaška všetko videla a aby som sa s ňou mohla aj rozprávať. Bolo to trochu náročné, ale zvládli sme to.

Vlak uháňal o sto šesť. Za oknami sa mihali domy, stromy, dedinky a mestečká. Sem tam sa objavili stanice. Ľudia nastupovali a vystupovali, ako by sa niekam ponáhľali, niečo hľadali. My s Valaškou sme so zatajeným dychom pozerali z okna a tešili sme sa na stretnutie.

Šuškanda s Valaškou

Majka: „Vidíš tie lúky? Šťavnatá trávička, kvety, zvlnené kopčeky a je sa aj kde skryť pred slnkom. Onedlho sme pod Vihorlatom. Riečka Cirocha nám ukazuje cestu. Už o chvíľu sa zvítame so starkými.“

Valaška: „Videla si tie kvietky medzi šťavnatou trávičkou? Vyzerali ako malé – malilinkaté farebné ovečky.“

Majka: „Nakreslíme si taký obrázok. Zavesíme ho na stenu a vždy, keď sa na neho pozrieme, bude nám pripomínať našu cestu .“

Úloha

Vyrob si podľa obrázka koláž s ovečkami. (Koláž – lepenie, nalepovanie rozličných materiálov, predovšetkým papiera a látok.)

Ovečky – kvety na lúke

Potrebujeme: biely papier A4, zelený papier A4, nožnice, ceruzku, lepidlo, fixku, šablónku tela ovce, 4 rôznofarebné voskovky.

Postup práce: Na papier A4 si obkreslíme ceruzkou telá ovečiek, ktoré každé inak vyfarbíme voskovkou. Potom ich vystrihneme a nalepíme na zelený papier A4. Dokreslíme im uši, oči, papuľku a dlhé nohy, akoby to boli kvety na lúke. Nakoniec dokreslíme trávu.

Privitanie a rozlúčka

Neviem ešte rýchlo čítať, ale keď sa objavil dlhý názov a prvé písmenko bolo D, rozbúchalo sa mi srdiečko. Vlak vydával škrípavé zvuky, spomaľoval a ja som za oknom zbadala starkého. Mamička zložila kufor s Valaškou, chytili sme sa za ruky a cupitali sme k dverám. V Dlhom nad Cirochou vystupovalo veľa ľudí. Kam všetci išli? Možno na farmu. Veď uvidíme.

Na starkého som skočila rovno zo schodíkov, až som mu zhodila klobúk. Trochu som sa zahanbila, ale starký sa len zasmial a povedal: „Tak ste tu? Aká bola cesta a kde máš tú svoju Valašku?“

Ukázala som mu môj „kufrisko“ s namaľovanou Valaškou. Žmurkol na mňa a povedal: „Noo ,Valaška je naozaj krásna. Určite spolu zažijeme veľké dobrodružstvo. A teraz sa poponáhľajme za starkou. Buchty rozvoniavali už vtedy, keď som sa ponáhľal za vami na stanicu. A Zahraj vychodí chodníček a zoderie si labky. Nevie sa dočkať.“

Pridali sme do kroku a pred nami sa objavil malý domček s kvietkami v okne, Zahrajom na dvore a usmiatou starkou vo dverách.

Mamička zložila môj kufor s Valaškou, privítala sa so starkou, zjedla 4 buchty, rozlúčili sme sa a už sa ponáhľala na vlak. Tak začalo veľké dobrodružstvo.

Šuškanda s Valaškou

Valaška: „Mne sa zdá, že dnes sme precestovali pol sveta.“

Majka: „Ale nie, bolo to len z Humenného do Dlhého.“

Valaška: „No veď bola to dlhá cesta. Ale páčila sa mi. Trochu som sa bála, či vlak trafí k starkým, ale mal nakreslené čiary, po ktorých má ísť.“

Majka: „To neboli čiary, ale koľajnice. Vyrobené sú z ocele a sú to také cestičky pre vlaky. Tam, kde sú križovatky, sú výhybky. Prehodia vláčik na inú cestu, a uháňa ďalej.“

Valaška: „... a cestujúci môžu ďalej snívať. Len ako chytia svoje sny, keď rušeň tak rýchlo uháňa. Určite poznajú lapač snov!“

Úloha

Lapač snov sa rozhodla vyrobiť aj Majka. Veď ak by mala v noci zlé sny, určite by ich lapač zachytil do svojej siete a tie dobré by sa po pierkach skĺzli k nej.

Pomôž Majke s lapačom snov. Postupuj podľa návodu.

Lapač snov – ovečky

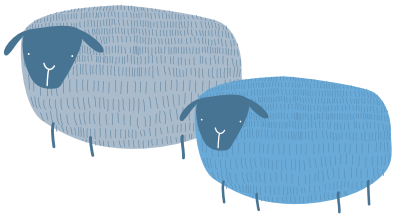
Potrebujeme: Hrubší kartón A4, výkres biely A4, biela tempera, lepidlo, nožnice, vlnu, hrubší štetec, čiernu fixku, vlnu.

Postup práce: na hrubší kartón A4 si hrubou fixkou nakreslíme fixkou veľký obláčik, ktorý vystrihneme a namaľujeme ho z jednej strany temperou.

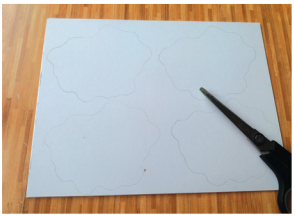
Po vyschnutí obláčika do stredu urobíme dierku, kde prevlečieme vlnu na zavesenie.

Na malý papier A4 si obkreslíme podľa šablóny telá ovečiek, ktoré dve a dve zlepíme dokopy, kde najskôr vložíme špagát.

Na telo ovečiek si dokreslíme oči, uši, kopýtka a dolepíme vlnu. Takto pripravené ovečky zavesené na špagátoch v rôznych výškach pripevníme k najväčšiemu obláčiku.

V záhrade

Zobudil ma kohút. Svojim dlhým a neúnavným – „kikirikíííí“ dával najavo, že slniečko už pozerá do okien a je čas vstávať.

U starkej je všetko iné. Pre ovocie a zeleninu sa nechodí do obchodu, ani do supermarketu. Všetko rastie u starkej priamo v záhradke. Praješ si na raňajky paradajku a papriku? Šup do záhradky a tam stretneš rastlinky obsypané červenými paradajkami, dlhými zelenými paprikami. Usmieval sa na mňa aj kaleráb, špenát.... Toľko toho je, že všetko ani neviem vymenovať.

„Starká, kto stráži všetky tie vitamíny?“ – spýtala som sa.

„Dobrý duch záhradky“ – odpovedala starká.

Neviem si predstaviť, ako vyzerá dobrý duch záhradky. Valaška je tak trochu rozprávková, a dobrý duch je tiež z rozprávky. Určite ma s ním zoznámi a budú z nás traja kamaráti.

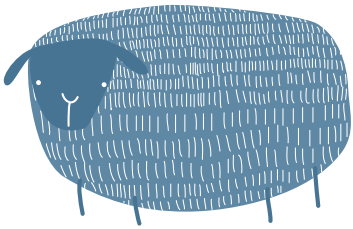
Šuškanda s Valaškou

Majka: „Valaška, ty si videla, čo všetko má starká v záhradke? Sladučké paradajky, voňavú papriku, zelenučký špenátik a iné dobroty“

Valaška: „A ďatelinku a trochu aj trávičky. Určite myslela aj na mňa.“

Majka: „Veď my zase myslíme na starkú. Do záhradky vyrobíme ovečku – strážkyňu. Ochráni všetko, o čo sa stará naša starká, čo zasadila, okopáva, pleje, polieva.“

Valaška: „Bude sa podobať na mňa, dobre? Bude to ten najlepší duch záhradky “

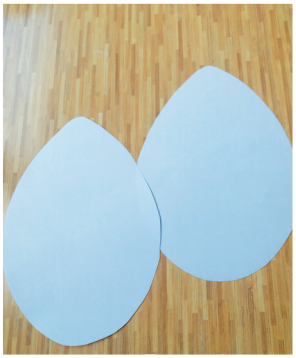
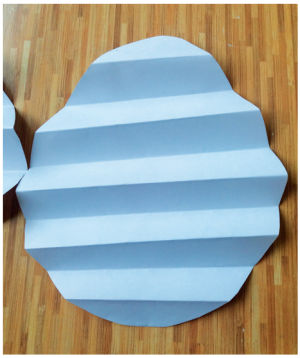
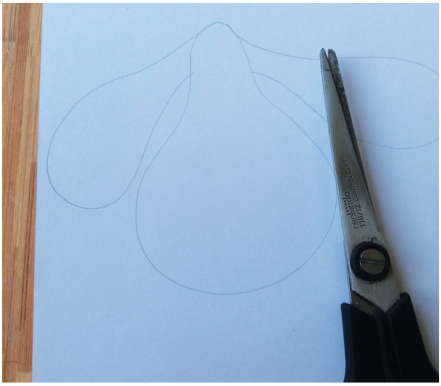
Úloha

Podľa návodu vyrob strážkyňu záhradky. Môžeš si ju dať aj do kvetináča do okna a ochráni kvietky v tvojej izbe.

Ovečka – ozdoba do črepníka

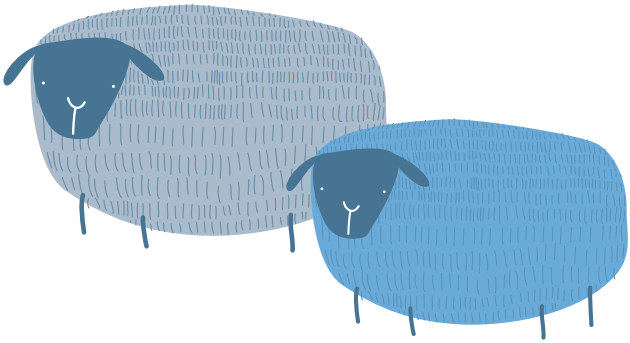
Potrebujeme: papier A4, nožnice, špajdľa, fixka, ceruzka, kúsky farebnej vlnky.

Postup práce: na papier A4 si nakreslíme tvar vajíčka, ktorý zložíme ako harmoniku, poprepichujeme ho v strede a vsunieme špajdľu, na ktorú uviažeme hore a dole vlnku (nohy ovečky). Ďalej si zo zvyšného výkresu vystrihneme tvar hlavy ovce, fixkou dokreslíme oči, uši, papuľku. Nalepíme na špajdľu. Celý výrobok zapichneme do črepníka.

Na návšteve...

Na salaši

Stretnutie s Martinom

Včera som sa hrala s Martinom. Je to 8 ročný sused mojich starkých. Porozprával mi, čo všetko vie o salaši a o ovciach. Informácie nečerpal len z kníh, oni majú ovečky doma. Neverili by ste, ale dve ovce sa pasú na lúke pri dome. Vôbec sa však nepodobajú na moju Valašku.

Ich Meriny sú veľké a huňaté. Onedlho ich budú strihať. Určite z nich bude veľa vlny. Maťkova mama je šikovná, určite bude vedieť čo s ňou. Vlnu vyperie – nie však v automatickej práčke, ako sme zvyknutí, ale ručne. Potom nasleduje sušenie pekne na slniečku a česanie. Používa na to špeciálnu česačku a nie hrebeň na Maťove jemné vlásky. Z vlny sa nakoniec stanú jemné obláčiky, z ktorých sa vyrába vlna na pletenie.

Šuškanda s Valaškou

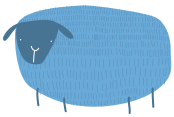
Majka: „Valaška, ale Ty máš dosť veľký kožúšok. Tebe nie je teplo?“

Valaška: „Môj kožúšok je trochu hrubší a drsnejší ako u ostatných ovečiek a barančekov, ale chráni ma v lete pred teplom a v zime pred zimou. Na to sa používa také ťažké slovo.“

Majka: „Ja viem ako sa to povie: TERMOREGULÁCIA.“

Valaška: „Je to veľmi ťažké slovo. Vyjadruje to, že mi je stále príjemne. Nemusím sa v lete vyzliekať do plaviek a v zime obliekať do kožucha.“

Majka: „To je naozaj výborné. Teba vlna ochraňuje, a ja si z nej vyrobím obrázok Ovečky na nočnej oblohe.“

Úloha

Vyrob si obrázok podľa návodu. Ovečky na nočnej oblohe vyzerajú veľmi pekne a budú zdobiť tvoju izbičku.

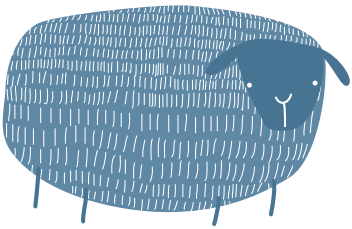
Ovečky na nočnej oblohe

Potrebujeme: čierny papier A4, nožnice, lepidlo, ceruzku, bielu temperu, tenký štetec, ovčie rúno.

Postup práce: Na papier A4 si pomocou šablóny tela ovečky nakreslíme ceruzkou obláčiky, natrieme ich lepidlom, kde prilepíme ovčie rúno.

Oči, uši, papuľku, nohy a hviezdy na nočnej oblohe domaľujeme bielou temperou.

Nepodarený výlet

Neviem zaspať. Z postieľky sa pozerám na môj nový obrázok – ovečky na nočnej oblohe. Pobehujem sem a tam a smutne hľadím do okna. Vonku tma tmúca, schoval sa aj mesiac.

Nesvieti ani jedna hviezdička. Na oblohe len samé mráčiky. Kvap, kvap... počuť kvapkanie na okennú parapetu. A zajtra máme ísť so starkým na farmu. Mám pršiplášť aj gumové čižmičky, ale Valaška by mi premokla. A našli by sme vôbec stádo v takomto počasí?

Čo už. Starký má veľa časopisov a kníh, určite sa zabavím. A vyrobím si aj niečo pekné.

Šuškanda s Valaškou

Valaška: „Vedela si, že v Cirošskej doline tiahnucej sa pod Sninským kameňom chovajú dovedna tisíc oviec? Vyzerajú inak ako ja, alebo Merino. V rodnom liste majú napísané: Slovenská dojná ovca."

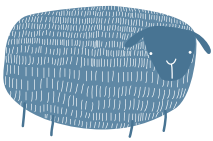
Majka: „V pesničke sa spieva, že ovečka má trojaký úžitok. Dáva vlnu, mäso a mlieko."

Valaška: „Veru tak. A z mlieka sa vyrába veľa dobrých syrov a bryndza."

Majka: „Mňam, mám veľmi rada bryndzové halušky. Poprosím starkú, aby mi ich zajtra uvarila. Už nie som smutná. Doobeda budem pomáhať starkej a poobede si vyrobím obláčiky podobné tým, čo sú na oblohe."

Úloha

Obláčiky na oblohe si sprav aj Ty. Nech sa páči, to je návod:

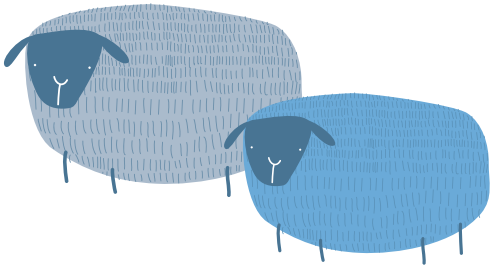
Ovečkine mráčiky

Potrebujeme: farebný papier A4, ceruzku, fixku, temperovú bielu farbu, tenký štetec

Postup práce: Na A4 výkres si podľa šablóny obkreslíme cez seba telo ovečky (ako obláčiky na nebi), vnútro vyfarbíme temperovou farbou, tak isto aj dážď z obláčikov, uši, oči a nohy ovečkám – obláčikom dokreslíme fixkou.

Za ujom Jožom

U starkej a starkého ma vždy čaká nejaké prekvapenie. Na narodeniny som dostala novučičký bicykel. Starký pasie ovečky z tunajšej farmy na lúkach v okolí. Je to ťažká práca. Trochu mu pomôžem.

Ujo Jožo je zodpovedný za všetky ovce na salaši, za valachov aj za to, čo všetko sa vyrobí z ovčieho mliečka.

Ovečky začína pásť už v máji a na pastvinách je s nimi, až kým nenapadne sneh. Často prichádzajú do styku aj s medveďmi, alebo vlkmi. Ja by som sa určite bála, ale on už vie ako na nich. V noci sú ovce v ohrade oplotenej elektrickým plotom. Medvede sa k nim zatiaľ nedostali. Ovce ich však lákajú, tečú im slinky na baraninku a chodia okolo. „Ohrada je osvetlená, keď sa ovečky spŕchnu a psy začnú brechať, vieme, že zase chodia okolo medvede. Vďaka elektrike sa k ním však nedostanú a my musíme zobrať baterky o odohnať ich.“ – hovorí ujo Jožo – bača.

Šuškanda s Valaškou

Valaška: „Ja by som sa veľmi bála. Medvede, vlci a ešte aj psi. To je hotová pohroma!“

Majka: „Psíkovia sú veľmi užitoční pomocníci. Pri ovciach sú vycvičené ovčiarske psy. Pomáhajú pri zaháňaní stáda.“

Valaška: „Prečo ich treba zaháňať? Kam by chodili? Veď bača ich ochráni!“

Majka: „To by sám nezvládol. Veď ich má v stáde až do 500. A vieš, ako je to, zapáči sa ovečke trávička na susednom vŕšku a vyberie sa tam.“

Valaška: „Len aby nezablúdila.“

Majka: „Usmerní ju predsa ovčiarsky pes.“

Úloha

Ovečky veru môžu ľahko zablúdiť. Lúky sú veľké a trávičky veľa. Aby sa vedeli lepšie orientovať, vyskúšajú najskôr ovečkovský labyrint.

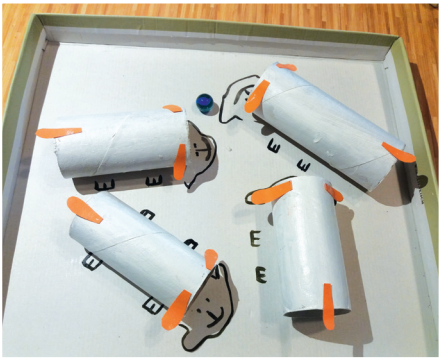
Ovečkovský labyrint

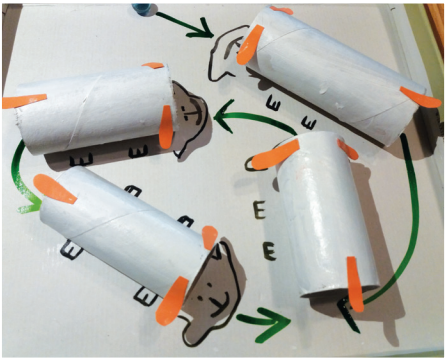
Potrebujeme: vrchnák zo škatule od topánok, nožnice, ceruzku, hrubší štetec, bielu temperu, guľôčku, farebný kúsok papiera, 4 rolky od wc papiera, lepidlo,

Postup práce: rolky natrieme z vrchnej časti bielou temperou, potom ich nalepíme do vnútra vrchnáku. Dolepíme na ňu chvostík, uši. Fixkou dokreslíme kopýtka, hlavu ovečky a šípkami vykreslíme dráhu, kadiaľ sa bude pohybovať guľôčka.

Pohostenie na salaši

Podvečer sme s ujom Jožom zavreli všetky ovce do ohrady. Začalo sa dojenie. Pekne jedna ovečka po druhej. Ujo Jožo sa veru obracal. Povedal mi, že od apríla do júla sa ovca dojí 3 x. Ráno, na obed, večer a od júla do októbra 2 x: ráno a večer.

Od ovečky dostane len trochu viac mlieka, ako do jedného pohára. Na syr je však treba veľa mlieka. Celý hrniec mlieka.

Dojenie nám trvalo 3 hodiny. Myslela som si, že je koniec. Ale kdeže!

Na salaši je práce stále dosť. Aby nás mohol ujo Jožo pohostiť, musí začať s výrobou syra. A takto to ide deň čo deň.

Šuškanda s Valaškou

Valaška: „Bol to náročný deň. Ja som si myslela, že ujo bača len chodí s palicou, občas zahrá na fujare, zakričí na Zahraja, aby zahnal ovce a posedáva pod stromom“

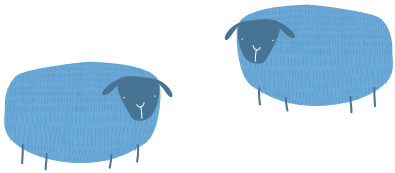
Majka: „Narobila som sa teda dosť a to som sa len pozerala.“

Valaška: „Ale už vieme, ako sa vyrába syr.“

Majka: „Mliečko precedíme cez plachtu do dreveného suda, pridáme syridlo a zamiešame. Necháme to chvíľu odstáť. Potom všetko narežeme takzvanou harfou, rozmiešame a necháme znova odstáť.

Na spodku vzniká syr a na vrchu srvátka, ktorá sa odoberie a z nej sa v kotle uvarí žinčica," – takto mi to vysvetlil ujo bača.

Valaška: „Potom nasleduje hostina. Mňam, mňam, chutný syr, korbáčiky, žinčica.“

Úloha

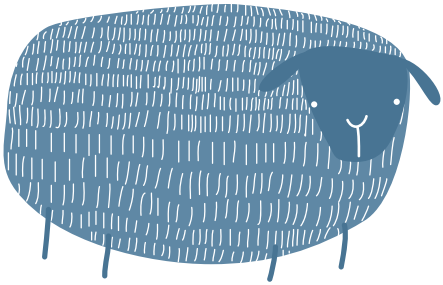
Ujo Jožo nás pohostil žinčicou. Dlho hľadal pohár, do ktorého nám ju naleje. My mu pomôžeme a pre budúce návštevy vyrobíme pohár s menovkou.

Potrebujeme: papier, nožnice, lepidlo, čierna fixka, pohárik na nápoje.

Postup práce: Z papiera si vystrihneme ušká ovečky a menovku v tvare tela ovečky. Nalepíme to na pohárik, oči a papuľku dokreslíme priamo na pohárik.

U uja Fera

Starký má veľa kamarátov. Neviem ich ani vymenovať, ale na uja Jožа a uja Fera stále myslím.

Ujo Fero je včelár, ale nie hocijaký. So svojimi včelami kočuje.

Aj ujo Fero je celé leto so včielkami vonku. Hovorí, že ich od jari do jesene pasie. Chodí sem a tam so všetkými úľmi – preto ich má na kolesách. Včielky tak dostanú ten najchutnejší nektár.

Stretli sme ho, keď sme sa vracali od oviec. Aj on nás pohostil. Navaril nám čajík z čerstvých bylín a osladil ho medom.

Med vyrábajú včielky, to vedia všetky deti. Ale že včielky vyrábajú aj vosk, to som teda nevedela.

Šuškanda s Valaškou

Valaška: „Vooosk? Majka, ty ma klameš!“

Majka: „Nie Valaška, neklamem. Ja vždy hovorím pravdu. Z včelieho vosku sa vyrábajú prekrásne sviečky, ale používajú ho aj pri výrobe užitočných mastí a krémov.“

Valaška: „Tie voskové farbičky, čo Ti kúpila mamička tiež vyrobili včielky?“

Majka: „Niekedy veľmi, veľmi dávno sa vyrábali z včelieho vosku aj farby. Ľudia ho používali pri kreslení na skaly. Tie voskovky, čo mám v taške, sú z umelého vosku.“

Valaška: „To mi nevadí, určite s nimi namaľuješ pekné ovečky.“

Úloha

Nepochybujem o tom, že doma nájdeš voskové farbičky aj ty.

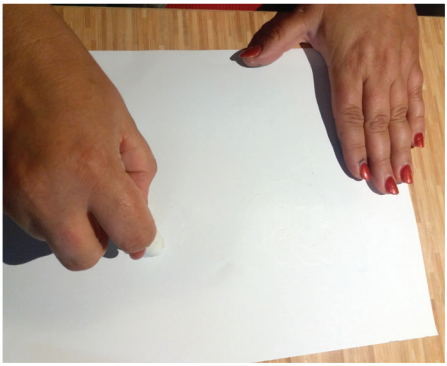
Opráš ich a daj im príležitosť vytvoriť niečo pekné.

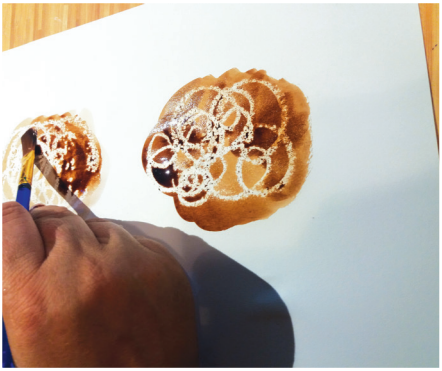
Ovečky maľované voskom

Potrebujeme: papier A4, vosková sviečka, širší štetec, voda s pohárom, vodové farby (anilínové).

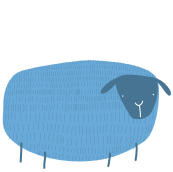
Postup práce: na biely papier voskom nakreslíme krúživým pohybom telo ovečky. Maľujeme vodovými farbami na predkreslený voskový podklad. Domaľujeme chvostík, uši a papuľku ovečky. Môžeme domaľovať i okolie okolo ovečiek.

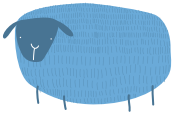

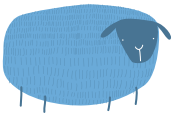

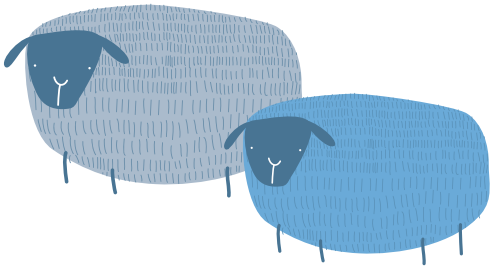

Rozlúčka

Na dedine je všetko iné ako v meste. Nemusíš čítať a predsa sa veľa naučíš. Stačí mať otvorené oči, natiahnuté uši, pozerať a počúvať. Aj tieto prázdniny som sa dozvedela veľa. Ovečky už nie sú pre mňa len milé zvieratká, ktoré občas vidím v televízii. Viem, ako voňajú, ako rozprávajú, čo jedia, ako chutí ich mliečko, syr, bryndza.

Moja Valaška bude mať múdru kamarátku, ktorá jej rozumie. Určite si toto všetko zapíšem do môjho denníka, alebo aspoň nakreslím.

Starký kúpil lístky na vlak. Tak šup so všetkými vecami do kufra. Čaká nás cesta domov.

Vo vlaku budem zase snívať. Čo vlastne robia ovečky v zime? Ako sa im darí v zasneženej krajine?

Zavriem oči a šup.

Vyzerá to takto:

Potrebujeme: čierny papier A4, nožnice, bielu temperu, tenký štetec.

Postup práce:
Na čierny papier A4 si pomocou štetca a tempery nakreslíme zasneženú krajinku, kde pomocou tempery a odtláčaním prsta maľujeme tvar ovečiek. Papuľku, kopýtka dokreslíme ceruzkou.

Záložka do knihy

Potrebujeme: farebný výkres, vystrihnutú šablónu tela ovce, ceruzku, temperovú farbu, tenký štetec, ozdobné nožnice, čiernu fixku.

Postup práce: Na farebný papier obkreslíme telo ovce podľa šablónky.

Temperou vyplníme bodkovaním telo ovečky.

Pootláčame stopy ovečky.

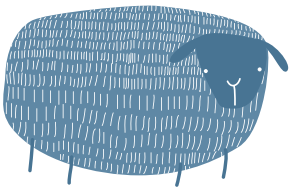
Fixkou dokreslíme oči, uši a nohy ovečky.

Okraje výkresu striháme ozdobnými nožnicami.

Tiráž:

Projekt č. PLSK.01.01.00-18-0068/16 „Trasa valašskej kultúry“ je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko–Slovensko 2014–2020.

Vydal: Detská organizácia FÉNIX, o.z., Územná organizácia Snina, www.snina.do-fenix.sk

Dodávateľ: Ing.Zdenko Čopák – Return, Snina 2018

Spracovala: Mgr. Andrea Černá

Počet výtlačkov: 3 000 ks (1 000 ks/SK+ 1 000 ks/PL + 1 000 ks/EN)

Výhradnú zodpovednosť za obsah tohoto materiálu nesie DO Fénix, o.z. ÚO Snina a nedá sa stotožniť s oficiálnym stanoviskom Európskej únie.

"Výtlačok zdarma"

ISBN 978-80-89239-47-4

